

[http://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=ECO/WKP\(2015\)48&docLanguage=En](http://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=ECO/WKP(2015)48&docLanguage=En)

6. Kappadoga N. Debt Sustainability Framework for Low Income Countries [Electronic resource] / N. Kappadoga. – 2007. – Mode of access: www.un.org/esa/ffd/wp.../20070306_nihal-kappagoda.ppt

7. Бондарук Т.Г. Бюджетний менеджмент: навч. посіб. / Т.Г. Бондарук, Л.Є. Момотюк, Н.Ю. Мельничук. – К.: ТОВ «Август Трейд», 2017. – 890 с.

8. Бондарук Т. Г. Бюджетне регулювання в системі забезпечення економічної безпеки держави / Т.Г. Бондарук // Розвиток системи обліку, аналізу та аудиту: теорія, методологія і організація. – Київ : НАСОА, 2013. – С. 143-152.

9. Момотюк Л.Є. Формування системи статистичних показників Державного бюджету України / Л.Є. Момотюк // Прикладна статистика: проблеми, теорії та практики. Зб.наук.пр. – 2013. – Вип.12. – С. 85-91.

10. Момотюк Л.Є. Теоретичні засади статистичної оцінки та прогнозування стабільності фінансової системи держави / Л.Є.Момотюк // Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології, організації. – 2011. – № 1(6). – С. 330-335.

11. Момотюк Л.Є. Теоретичні засади статистичної оцінки та прогнозування стабільності фінансової системи держави / Л.Є.Момотюк // Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології, організації. – 2011. – № 1(6). – С. 330-335.

Т. М. Булах,

*кандидат економічних наук, доцент кафедри
менеджменту зовнішньоекономічної діяльності,
Національна академія статистики, обліку та аудиту, м. Київ*

ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Інноваційна активність підприємств України є визначальною характеристикою конкурентоспроможності економіки країни. Від неї залежить доля України: чи рухатиметься вона в напрямі входження до числа розвинених країн, чи залишиться стагнуючою країною на узбіччі науково-технічного і соціального прогресу [3].

Під інноваційною активністю розуміють цілеспрямовану діяльність підприємств щодо конструювання, створення, освоєння і виробництва якісно нових видів техніки, предметів праці, об'єктів інтелектуальної власності (патентів, ліцензій та ін.), технологій, а також впровадження досконаліших форм організації праці й управління виробництвом [2].

Нині в Україні рівень інноваційної активності підприємств залишається дуже низьким, не зважаючи на позитивну динаміку в окремі роки (табл. 1) [4]. Дані табл. 1 свідчать, що 2016 р. питома вага інноваційно-орієнтованих

вітчизняних підприємств складала 18,9% та за період 2000-2016 рр. збільшилася на 0,9%. Загальна сума витрат на інноваційну діяльність також збільшилася на 21469,4 млн грн. Проте, у США, Японії, Німеччині й Франції частка інноваційних підприємств становить 70-80% від їх загальної кількості [1].

Таблиця 1

Динаміка інноваційної активності вітчизняних підприємств

Рік	Питома вага підприємств, що займалися інноваціями, %	Загальна сума витрат, млн. грн.
2000	18,0	1760,1
2005	11,9	5751,6
2010	13,8	8045,5
2011	16,2	14333,9
2012	17,4	11480,6
2013	16,8	9562,6
2014	16,1	7695,9
2015	17,36	13813,7
2016	18,9	23229,5

Джерело: [4]

Головною причиною гальмування інноваційної активності підприємств України є дефіцит фінансових ресурсів (табл. 2) [4].

Таблиця 2

Джерела фінансування інноваційної діяльності в Україні

Рік	Загальна сума витрат, млн. грн.	У тому числі за рахунок коштів, млн. грн.			
		власних	державного бюджету	іноземних інвесторів	інші джерела
2000	1757,1	1399,3	7,7	133,1	217,0
2005	5751,6	5045,4	28,1	157,9	520,2
2010	8045,5	4775,2	87,0	2411,4	771,9
2011	14333,9	7585,6	149,2	56,9	6542,2
2012	11480,6	7335,9	224,3	994,8	2925,6
2013	9562,6	6973,4	24,7	1253,2	1311,3
2014	7695,9	6540,3	344,1	138,7	672,8
2015	13813,7	13427,0	55,1	58,6	273,0
2016	23229,5	22036,0	179,0	23,4	991,1

Джерело: [4]

Дані табл. 2 свідчать, що основним джерелом фінансування інноваційної діяльності у 2016 р. були власні кошти підприємств – 94,9% загального обсягу витрат (порівнюючи з 2011 р – 52,9%). Фінансова підтримка держави та кошти іноземних інвесторів склали близько 1% (3,7% та 0,4% у 2011 р.), інші джерела – 4,2 % (45,6% у 2011 р.). Отже, можна зробити висновок, що держава відіграє найменшу роль в підтримці інноваційної діяльності України, і це є основною проблемою інноваційної активності вітчизняних підприємств. Також, низьким залишається рівень інвестиційної привабливості інноваційного сектора і для зовнішніх інвесторів. Для порівняння: в промислово–розвинутих країнах 80%

інноваційного фінансування складають бюджетні кошти, частка позикових інвестиційних ресурсів – 25%.

Низький рівень інноваційної активності підприємств України визначається не тільки дефіцитом коштів, але й недостатністю стимулів і пільг, структурою економіки та наявністю значних проблем що, в свою чергу, негативно відображається на конкурентоздатності вітчизняної продукції та розвитку економіки в цілому. Про це свідчать і результати світового інноваційного рейтингу Global Innovation Index 2017, в якому Україна посіла 50 місце серед 143 країн [5].

Для вирішення зазначених проблем, на нашу думку, необхідним є:

- створення привабливого інвестиційного клімату;
- запровадження дієвих механізмів і стимулів для підвищення зацікавленості у впровадженні нововведень саме на рівні підприємства;
- збільшення обсягів державного фінансового забезпечення;
- розвиток та посилення дії фінансово-кредитних інститутів, що забезпечують безперервність фінансування інноваційних проектів (венчурні компанії, інноваційні фонди);
- активізація міжнародного науково та науково-технічного співробітництва у галузі наукових розробок та інновацій та ін.

Реалізація запропонованих заходів дасть змогу підвищити рівень інноваційної активності підприємств та ефективніше інтегрувати Україні до світового економічного простору.

Список використаних джерел:

1. Андрощук Г.О. Інноваційна діяльність в Україні: економічний механізм стимулювання / Г.О. Андрощук // Інтелектуальна власність. – 2000. – №12. – С.23–28.
2. Економічна енциклопедія: У трьох томах / [відп. ред. С.В. Мочерний та ін.]. – К.: Академія, 2000. – Т.1. – С. 655–656.
3. Інноваційна Україна 2020: національна доповідь / за заг. ред. В.М. Гейця та ін.; НАН України. – К., 2015. – 336 с.
4. Наукова та інноваційна діяльність [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2005/ni/ind_rik/ind_u/2002.htm.
5. Україна увійшла в ТОП-50 інноваційних країн [Електронний ресурс] // Економічна правда. – 15.06.2017. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/news/2017/06/15/626071/>.
6. Іващенко О.А. Теоретичне моделювання взаємозалежності інноваційного та фінансового розвитку країни / О.А. Іващенко, А.Д. Воропаєва // Стратегія економічного розвитку країн в умовах глобалізації: матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. молодих учених та студентів, 17-18 лют. 2012 р. : У 5 т. – Дніпропетровськ : Біла К. О., 2012. – Т.4. – С. 23-27.